

Jaarverslag 2014

vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven

DCMR Milieudienst Rijnmond
Parallelweg 1
Postbus 843
3100 AV Schiedam
Telefoon (010) 2468 000
Fax (010) 2468 283

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
SAMENVATTING	3
1 INLEIDING	4
2 VERGUNNINGVERLENING	5
2.1 ACTUELE VERGUNNINGEN.....	5
2.2 VERBETERCYCLUS VERGUNNINGVERLENING	5
2.3 GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN VERGUNNINGEN	5
2.4 PRODUCTEN VERGUNNINGVERLENING	6
3 TOEZICHT	7
3.1 TOEZICHT OP BASIS VAN RISICO'S EN NALEVINGSPRESTATIES	7
3.2 TOEZICHT OP TECHNIEK, SYSTEMEN EN VEILIGHEIDSCULTUUR	7
3.3 ONAANGEKONDIGDE INSPECTIES EN INSPECTIES BUITEN REGULIERE WERKTIJDEN	8
3.4 INSPECTIES KRITISCHE VEILIGHEIDSVORZIENINGEN	8
3.5 VEILIGHEIDSCULTUUR.....	9
3.6 PRODUCTEN TOEZICHT	9
4 HANDHAVING	11
4.1 TOEPASSING VAN DE SANCTIESTRATEGIE	11
4.2 AFSTEMMING MET OM EN POLITIE	11
4.3 SANCTIESTRATEGIE BRZO-BEDRIJVEN	12
4.4 PRODUCTEN HANDHAVING.....	12
5 ORGANISATIE EN COMMUNICATIE	15
5.1 DESKUNDIGHEID	15
5.2 ORGANISATIEONTWIKKELING.....	15
5.3 KLOKKENLUIDERS	16
5.4 SAMENWERKING.....	16
5.4.1 Brzo-samenwerking	16
5.4.2 Informatie-uitwisseling en samenwerking inspectiepartners	17
5.5 VERANTWOORDELIJKHEID BEDRIJVEN, BRANCHES, KETENS	17
5.6 OPENBAARHEID VAN INFORMATIE	18
5.6.1 CIN-meldingen openbaar	19
5.6.2 Handhavingsacties en –besluiten openbaar	19
5.6.3 Veiligheidsniveau Brzo-bedrijven	19
6 BRANCHEGERICHT EN BASISAANPAK	20
6.1 UITVOERING BEDRIJFSGERICHTE TAKEN 2014	20
7 BIJLAGEN	23
7.1 BIJLAGE 1 AANTALLEN BEDRIJVEN.....	23
7.2 BIJLAGE 2 PROJECTEN 2014	23

Samenvatting

In 2013 is de DCMR gestart met de uitvoering van een verbeterprogramma. De voortgang van het verbeterprogramma en de resultaten van de projecten zijn samen met die van de reguliere werkwijze in dit jaarverslag opgenomen. Het merendeel van de verbeteracties is afgerond.

Met de implementatie van dit verbeterprogramma is een aantal veranderingen ingezet in de wijze waarop de DCMR vergunningverlening, toezicht en handhaving uitvoert, onder meer op het gebied van inspectiemethodiek, strikte interpretatie van de sanctiestrategie, openbaarheid van toezicht- en handhavingsinformatie en het actualiseren van vergunningen. Het accent ligt op het risicogericht uitvoeren van de bedrijfsgerichte taken. Per branche wordt bekeken welke controles bij welke bedrijven de hoogste prioriteit hebben. De prioriteit wordt bepaald op basis van de risico's per milieuthema per branche en het naleefgedrag van de individuele bedrijven.

Jaarlijks worden vergunningen van tien jaar en ouder op actualiteit getoetst. Bij aanvang van vergunningprocedures wordt een startnotitie opgesteld. De inspectieresultaten worden structureel meegenomen bij het opstellen of wijzigen van vergunningen.

Een groot deel van de reguliere controles wordt projectmatig en branchegewijs of per cluster van bedrijven uitgevoerd. Hierdoor ontstaat een goed beeld van de branche en is een gerichte aanpak mogelijk. Voor de selectie van de bedrijven met de hoogste risico's is een risico-analysemodel gebruikt. Voor bedrijven binnen branches is in dit model nog niet gedifferentieerd naar score per thema. Verdere verfijningen hierop worden de komende jaren aangebracht. Het gedrag van de bedrijven is eveneens in dit model ondergebracht. Slechte nalevers krijgen te maken met een andere aanpak dan goede nalevers. De aanpak van slechte nalevers is maatwerk. De sanctiestrategie is erop gericht om sanctionering consequent en voortvarend toe te passen en besluiten transparant vast te leggen. Bewaking vindt binnen de DCMR plaats via audits van processen en reviews van bedrijfsdossiers. Uit de reviews blijkt dat de sanctiestrategie steeds beter wordt toegepast.

De branchegewijze, risicogerichte werkwijze in toezicht en handhaving komt in de totale realisatiecijfers tot uitdrukking. Tijdens preventieve controles zijn in de afgelopen twee jaar, waarin volgens het verbeterprogramma is gewerkt, in verhouding meer overtredingen geconstateerd dan voorgaande jaren. Door het consequent en voortvarend toepassen van de sanctiestrategie na constatering van overtredingen, stijgt het aantal aanschrijvingen naar bedrijven met een overtreding jaarlijks. Ook het aantal verstuurd zienswijzebrieven vertoont een stijgende lijn. De cijfers illustreren de doorwerking van het gericht controleren op bedrijven met een slechter naleefgedrag dan het gemiddelde bedrijf. In de loop van een aantal jaren zal de aanpak moeten doorwerken in een structureel beter naleefgedrag van deze bedrijven. Voor een aantal branches is dit effect al te zien, zoals de vuurwerkbranche, horeca, tankstations en garagebedrijven.

Een van de uitgangspunten van het verbeterprogramma is dat de verantwoordelijkheid voor milieu en veiligheid primair bij de bedrijven ligt. Ook dit jaar blijkt, gezien het aantal overtredingen, dat bedrijven die eigen verantwoordelijkheid niet altijd op de juiste wijze invullen. Met branche-organisaties en individuele bedrijven is overlegd hoe het naleefgedrag op de milieuregels, naast het inzetten van sancties, verder te verbeteren is. Door het uitvoeren van een doelgroepanalyse, waarbij meerdere stakeholders en de brancheorganisatie zelf een inbreng hebben, wordt nagegaan waarom de ondernemers binnen een branche de wet- en regelgeving niet naleven. De eerste ervaringen met een doelgroepanalyse zijn opgedaan met de glastuinbouw.

Concluderend kan gesteld worden dat de in 2013 ingezette lijn is voortgezet in 2014 en laat zien dat:

- te controleren bedrijven meer risicogericht geselecteerd zijn;
- per branche duidelijker is waar en op welke onderwerpen overtredingen plaatsvinden;
- inzichtelijker is welke instrumenten bij welke bedrijven het best kunnen worden ingezet;
- de vernieuwde sanctiestrategie consequent toegepast wordt;
- de uitvoering van het verbeterprogramma voor het merendeel op schema ligt en alle verbeteracties in uitvoering zijn genomen.

1 Inleiding

De DCMR werkt aan een veilig en leefbaar Rijnmondgebied door met participanten ondermeer de leefomgeving te beschermen en te benutten en naleving te bewaken en te bevorderen.

Het beschermen van de leefomgeving doet de DCMR door binnen de wettelijke kaders activiteiten van bedrijven te reguleren, door het inzichtelijk maken van de effecten van de activiteiten en door het adviseren van de participant over de ontwikkeling en het adequaat beheer van de milieuruimte. Binnen de gestelde kaders kan aan bedrijven een bepaalde ruimte worden gegeven om te mogen emitteren. De afspraken met de bedrijven zijn en worden vastgelegd in voorschriften van de milieuvergunning en in voorschriften onder het Activiteitenbesluit.

Voor naleving van de wet- en regelgeving is het uitgangspunt dat bedrijven zelf verantwoordelijk zijn en in voldoende mate 'in control' zijn op de bedrijfsprocessen. De ervaring leert echter dat naleving en controle niet altijd vanzelf en/of in voldoende mate optreden. Daarvoor kunnen verschillende oorzaken worden aangewezen, zoals tegenstrijdige belangen, hoge kosten, onbekende of onduidelijke regels, mate van besef van de urgentie van het naleven, de cultuur van het bedrijf of gevoeligheid voor prikkels tot naleving. De DCMR zorgt voor de uitvoering van een adequate inspectiecyclus met prikkels en interventies om de wet- en regelgeving te doen naleven.

Op basis van de wettelijke kwaliteitseisen uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit Omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling Omgevingsrecht (Mor), hebben de participanten van de DCMR beleidsplannen opgesteld die richtinggevend zijn voor de uitvoering van de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving door de DCMR. Daarnaast is het verbeterprogramma richtinggevend voor de uitvoering van deze taken. Het Uitvoeringsplan Vergunningverlening Toezicht en Handhaving 2014 – 2017 *Effectief en Slagvaardig* beschrijft de werkwijze van de DCMR hiervoor.

In het plan is het volgende kader vastgelegd:

- a) Zes uitgangspunten die leidend zijn voor de inrichting van de VTH taken:
 1. actuele vergunningen
 2. risicogestuurd toezicht
 3. inzetten van een mix van toezichtsinstrumenten
 4. consequente en voortvarende handhaving
 5. openbaarheid van informatie
 6. verantwoordelijkheid en vertrouwen;
- b) Een strategie voor preventief toezicht met als elementen: risicosturing, prioriteit voor lucht en veiligheid en vier onderscheiden toezichtsniveaus. Deze niveaus zijn: jaarlijks toezicht, vierjaarlijks toezicht, steekproefsgewijs toezicht en klacht- en incidentgestuurd toezicht;
- c) Een risicogestuurde en gesystematiseerde aanpak van de actualisatie van de vergunningen, met aandacht voor de verbinding met handhaving;
- d) Uitvoering van een pilot voor het geconsolideerd vastleggen van vergunningen van bedrijven (in afstemming met de andere omgevingsdiensten van Zuid-Holland).

In het voorliggende jaarverslag zijn in de hoofdstukken Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving en Organisatie eerst de verbeterpunten beschreven met doel, planning en voortgang en is vervolgens voor de VTH-taken ingegaan op de gerealiseerde producten. In het hoofdstuk Branchegericht en basisaanpak zijn op hoofdlijnen de resultaten per branche of cluster van bedrijven gepresenteerd.

2 Vergunningverlening

Doel : actuele en handhaafbare vergunningen

2.1 Actuele vergunningen

Conform de bestuurlijk vastgestelde beleidskaders wordt elke vergunning in principe eens in de tien jaar geactualiseerd en aangepast aan de meest recente inzichten en regelgeving. In 2012 bleek dat niet alle provinciale vergunningen hieraan voldoen. Daarom is een actualisatieprogramma opgesteld en zijn de consequenties ten aanzien van capaciteitsinzet in beeld gebracht.

Doel en planning: Uiterlijk 1 januari 2016 zullen de vergunningen actueel zijn. De snelheid van deze inhaalslag is mede afhankelijk van het proces van vergunningaanvragen (door de bedrijven).

Voortgang: Het wegwerken van de achterstand in het actualiseren van vergunningen heeft zijn uitwerking gekregen in het actualisatieprogramma 2013-2015. Hiervoor zijn door de provincie additionele middelen vrijgemaakt. Het actualisatieprogramma is in 2013 in uitvoering genomen. De te actualiseren vergunningen zijn in beeld en over de voortgang van de inhaalslag wordt gerapporteerd in de reguliere trimesterverslagen. In 2014 zijn 95 actualisatietoetsen uitgevoerd en zijn de te actualiseren vergunningen toegevoegd aan het actualisatieprogramma. De actualisaties die nog niet in 2014 zijn gerealiseerd, zijn aan het programma van 2015 toegevoegd. Zie verder onder 2.4 Vergunningen.

2.2 Verbetercyclus vergunningverlening

Naar aanleiding van de situatie bij Odfjell in 2012 heeft de Onderzoeksraad voor de Veiligheid (OvV) in mei 2013 het belang van een continue verbetercyclus voor vergunningverlening onderstreept. Deze cyclus wordt geborgd door:

- het structureel meenemen van de inspectieresultaten bij het opstellen en of wijzigen van vergunningen (reeds in uitvoering genomen)
- het opstellen van een startnotitie bij aanvang van de vergunningprocedure (reeds in uitvoering genomen)
- het jaarlijks toetsen van vergunningen op actualiteit o.a. nieuwe regelgeving en toepassing van BBT (best-beschikbare-technieken).

Doel en planning: Een jaarlijks actualisatieplan (incl. capaciteitsinzet) maakt met ingang van 2015 onderdeel uit van het werkplan.

Voortgang: Naast het eenmalig wegwerken van de achterstand in actualisering van vergunningen moeten alle vergunningen op structurele basis actueel worden gehouden. Hiertoe is een actualisatieprogramma opgesteld. Daarbij is rekening gehouden met toezichtbevindingen en diverse (gewijzigde) wet- en regelgeving. In het programma wordt onderscheid gemaakt naar prioriteit. Het actualisatieprogramma maakt in 2015 deel uit van de werkplannen voor de participanten, binnen het provinciale budget zijn alleen de hoog-prioritaire actualisaties in het werkplan voor 2015 opgenomen. Jaarlijks wordt het actualisatieprogramma herzien.

2.3 Geconsolideerd overzicht van vergunningen

Een andere aanbeveling van de OvV is te zorgen voor een geconsolideerd overzicht van de vigerende vergunningen zodat op elk moment alle verplichtingen van het bedrijf inzichtelijk zijn.

Doel en planning: Deze actie is begin 2014 opgepakt met als doel dat uiterlijk 1 januari 2015 een geconsolideerd overzicht per Brzo-bedrijf beschikbaar is.

Voortgang: Met de vaststelling van het Uitvoeringsplan VTH 2014 - 2017 op 12 december 2013 is opdracht gegeven voor de uitvoering van de pilot 'compleet beeld van een bedrijf'. Met deze pilot is voor vier bedrijven onder meer een geconsolideerd overzicht van vergunningvoorschriften opgesteld. Aan de hand van deze bevindingen is een plan van aanpak opgesteld, waarin soort, aard en onderwerp van de vergunning is opgenomen.

Conform het plan van aanpak is een geconsolideerd overzicht van vergunningen opgesteld en in het eerste kwartaal van 2015 afgerond, met dien verstande dat de scope is uitgebreid naar alle vergunningplichtige bedrijven. Het overzicht dient nog (terug) in het digitale bedrijvenbestand MIRR te worden geschreven. Op voorschriftniveau is er nog geen geconsolideerd overzicht opgesteld. De bedoeling was het gehele project gefaseerd uit te voeren: het eerste jaar een geconsolideerd overzicht van vergunningen, het jaar daarop gaan werken aan een geconsolideerd overzicht van vergunningvoorschriften, en daarna ook de wettelijke artikelen. Vooralsnog is er geen budget om met het traject verder te gaan. De tweede fase wordt pas opgepakt als alle omgevingsdiensten in de provincie zo ver zijn om met de volgende fases door te gaan.

2.4 Producten vergunningverlening

Voor activiteiten op het gebied van o.a. (ver)bouw, sloop, milieu, natuur en ruimte is een omgevingsvergunning nodig. Voor de gemeenten stelt de DCMR deze Wabo-vergunningen op voor het onderdeel milieu, de gemeenten stellen de beschikkingen vast. Het verlenen van de vergunningen voor provinciale Wabo-vergunningen heeft de provincie in zijn geheel ondergebracht bij de DCMR. De Wabo kent een reguliere procedure van acht weken voor een milieuneutrale wijziging en een uitgebreide procedure van 26 weken.

In tabel 1 is te zien welke en hoeveel vergunningproducten in 2014 gerealiseerd zijn. De resultaten over voorgaande jaren zijn ook opgenomen.

Tabel 1 producten vergunningverlening

Beschikkingen	Totaal 2014	Totaal 2013	Totaal 2012	Totaal 2011
Wabo uitgebreide procedure	147	167	151	115
Wabo reguliere procedure	331	299	254	206
Totaal vergunningen	478	466	405	321
Melding 8.40	873	875	802	877
Maatwerkvoorschriften	156	111	66	63
Actualisatietoets	95	100	58	75

Vergunningen

In 2014 zijn aan 478 bedrijven vergunningen verleend. In alle vergunningen zijn voorschriften opgenomen waarmee bedrijven voldoen aan de stand der techniek. Een aantal vergunningen is ambtshalve aangepast.

Voor de regiogemeenten zijn 35 actualisatietoetsen uitgevoerd, 49 voor Rotterdam en 11 voor de provincie Zuid-Holland. Niet alle toetsen leiden tot het actualiseren van vergunningen in 2014. In een aantal gevallen is de conclusie dat de vigerende vergunning moet worden geactualiseerd, een aantal bedrijven heeft een actuele vergunning en sommige bedrijven zijn inmiddels meldingplichtig. De te actualiseren vergunningen zijn toegevoegd aan het actualiseringsprogramma.

In 2015 zullen alle vergunningen ouder dan tien jaar een actualisatietoets hebben gehad. Daartoe worden in 2015 ongeveer 70 actualisatietoetsen uitgevoerd.

Meldingen

In 2014 werden 873 meldingen van bedrijven over hun bedrijfsactiviteiten ontvangen. Een vergelijkbaar aantal met voorgaande jaren.

Maatwerkvoorschriften

Omdat voor steeds complexere en risicvollere bedrijven algemene regels gelden, zijn deze regels niet voor alle bedrijven toereikend. Waar ze niet toereikend zijn kunnen aan de bedrijven aanvullende eisen worden opgelegd, de zogenoemde 'maatwerkvoorschriften'. In 2014 zijn 156 maatwerkvoorschriften opgelegd naar aanleiding van de melding of controleresultaten.

Opnieuw een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. De toename is met name in Rotterdam. Voor deze gemeente zijn 116 maatwerkvoorschriften opgesteld, voornamelijk voor geluideisen voor horeca en voor afvalwater.

3 Toezicht

Doel : het toezicht wordt scherper risicogestuurd uitgevoerd, mede op basis van nalevingsprestaties. De uitvoering van inspecties is gericht op techniek, systemen en veiligheidscultuur.

3.1 Toezicht op basis van risico's en nalevingsprestaties

Er is een risicoanalysemodel ontwikkeld ten behoeve van scherpe risicogerichte programmering, het in beeld brengen van veiligheidsrisico's en slecht presterende bedrijven. In 2013 is gestart met het inzetten van het risicomodel bij het opstellen van het jaarlijkse inspectieprogramma. Bedrijven met slechte nalevingsprestaties en/of hoge risico's worden intensiever geïnspecteerd dan goed presterende bedrijven.

Doel en planning: Het risicoanalysemodel is operationeel (2013). Een voorstel voor de risicogerichte aanpak van budgettering en programmering is op 12 december 2013 aan het algemeen bestuur voorgelegd. Op basis hiervan is in 2014 een meerjarenprogramma ontwikkeld.

Voortgang: Conform de gemaakte afspraken is het risicoanalyse model (hierna: RIAN) operationeel en is het model in 2013 ingezet ten behoeve van het risicogericht programmeren van toezicht. Met behulp van dit model kunnen prioriteiten in het bedrijvenbestand worden gesteld op grond van onder meer naleefgedrag, overlastgegevens en risicovolle milieuthema's.

Analyses met dit model liggen ten grondslag aan het jaarlijkse Uitvoeringprogramma Bedrijfsgerichte Taken 2014 (hierna: UBT 2014). Ook voor de uitvoering van de bedrijfsgerichte taken in 2015 is het model ingezet. Het model wordt gebruikt bij de voorbereiding van de projecten, om op deze wijze in het project op basis van actuele informatie de meest risicovolle bedrijven de juiste aandacht te kunnen geven. Verslaglegging over de uitvoering van de branchegerichte projecten vond plaats in de eindrapportages per branche en in het Jaarverslag VTH 2013. In het voorliggende verslag zijn in hoofdstuk 6 en bijlage 2 de resultaten van de in 2014 uitgevoerde projecten op hoofdlijnen opgenomen.

De ervaringen bij het uitvoeren van de toezichtsprojecten worden gebruikt om het risicoanalysemodel verder te ontwikkelen (sluiten van de plan-do-check-act-cyclus). Uiteraard worden de bevindingen ten aanzien van het naleefgedrag zoals dat het afgelopen jaar is vastgesteld, aan het model toegevoegd. Daarnaast blijkt het zinvol in branchegroepen verder te differentiëren, in bijvoorbeeld de scores op de verschillende thema's. Niet altijd zijn die voor de hele branchegroep op dezelfde manier relevant. Ook verdient de vergelijkbaarheid van de risicoscore over branches heen specifieke aandacht en is het belangrijk de resultaten van de toezichtsprojecten te kunnen plaatsen in een meerjarenperspectief op het naleefgedrag. Dit is thans nog onvoldoende mogelijk.

Verder wordt verkend welke gegevens van externe partijen meerwaarde kunnen bieden om risico's in een zo vroeg mogelijk stadium in kaart te brengen (zie ook onder 5.4.2).

3.2 Toezicht op techniek, systemen en veiligheidscultuur

De aanpak van het toezicht bij risicovolle bedrijven is vernieuwd, waarbij een betere balans is aangebracht tussen toezicht op techniek/installaties, toezicht op veiligheidsbeheersystemen en het beoordelen van de veiligheidscultuur bij bedrijven. Bij de fysieke inspecties wordt gebruik gemaakt van de nieuwste technologie (infraroodcamera voor kleine emissies, stofsensoren, E-nose bij geuroverlast en geluidmonitoring bij horeca).

Doel en planning: de toezichtstrategie maakt deel uit van het Uitvoeringsplan VTH 2014-2017.

Voortgang: de toezichtstrategie maakt deel uit van het Uitvoeringsplan VTH 2014-2017 dat op 12 december 2013 is vastgesteld. Vanaf de ontwikkeling van de nieuwe toezichtstrategie is ook de implementatie daarvan ter hand genomen, in het bijzonder in de (meerjaren)bedrijfsaanpakken en de branchegerichte projecten. Bij het inrichten van het toezicht wordt geanticipeerd op het soort overtreding dat men verwacht te ontdekken, of de specifieke kenmerken van de branche. Bij tankopslagen is ingezet op fysieke inspectie van risicovolle installaties, naast het systeemgericht onderzoek naar de veiligheidssystemen. Bij een aantal

specifiek risicovolle bedrijven is onderzoek uitgevoerd naar de veiligheidscultuur; de resultaten hiervan zijn met de bedrijven besproken en hebben, waar van toepassing, geleid tot gerichte acties.

Andere voorbeelden zijn de inzet op zogenaamd 'omgevingstoezicht' (toezicht in de omgeving rondom de inrichting) bij de vuurwerkbedrijven, omdat men illegale opslag van vuurwerk in voertuigen veronderstelde, de inzet van communicatie bij het toezicht op de garagebedrijven, veehouderijen en sportinrichtingen, het gebruik van E-noses in de horeca, en het overleg met de brancheorganisatie bij de tankstations en de branche van op- en overslag van gevaarlijke stoffen.

3.3 Onaangekondigde inspecties en inspecties buiten reguliere werktijden

Inspecties bij bedrijven worden vaker buiten de reguliere werktijden en vaker onaangekondigd uitgevoerd. De verwachting is dat met onaangekondigde controles een beter beeld verkregen wordt van de werkelijke veiligheidssituatie in een bedrijf.

Doel en planning: Onaangekondigde inspecties buiten kantoor tijden zijn structureel onderdeel van het inspectieprogramma (ook bij Brzo-bedrijven).

Voortgang: In 2013 is een project uitgevoerd met onaangekondigde controles buiten werktijden bij risicovolle bedrijven en ook binnen het project garagebedrijven zijn dergelijke 24/7-controles uitgevoerd. In 2014 is deze lijn doorgetrokken en is, overeenkomstig de nieuwe toezichtstrategie, onder meer in de projecten recycling, droge bulk, autoherstelbedrijven en horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen meer gewerkt met onaangekondigde 24/7-inspecties. Bovendien is in Brzo-verband tussen de zes Brzo-OD's afgesproken dat jaarlijks een vooraf vastgesteld deel van de Brzo-inspecties onaangekondigd plaatsvindt.

De indruk is dat het uitvoeren van onverwachte 24/7-controles een sterke preventieve werking heeft en met name geschikt is om bepaalde gedragsovertredingen op te sporen. In het eerste kwartaal van 2015 wordt de toepassing van het instrument aan de hand van de opgedane ervaringen geëvalueerd en wordt, zo nodig, de methodiek van onaangekondigd controleren aangepast/bijgesteld. Bij meer branches zullen in 2015 onaangekondigde 24/7-controles worden uitgevoerd, bijvoorbeeld bij scheepswerven.

3.4 Inspecties kritische veiligheidsvoorzieningen

Gerichte inspecties op kritische veiligheidsvoorzieningen bij bedrijven zijn onderdeel van het inspectieprogramma. De kritische veiligheidsvoorzieningen in het gebied zijn geïnventariseerd. Tijdens de (reguliere) Brzo-inspecties wordt met extra diepgang gecontroleerd op deze veiligheidsvoorzieningen.

Doel & planning: Extra inspectie-aandacht voor kritische installaties. In een actieplan, opgesteld in januari 2014, is uitgewerkt hoe dit structureel in de programmering wordt ingebed.

Voortgang: Als vervolg op een generieke inventarisatie van veiligheidskritische voorzieningen in 2013 zijn de toentertijd begonnen QRA-inspecties, gericht op het in de praktijk toetsen van de juistheid van de kwantitatieve risicoanalyse (QRA), in 2014 voortgezet. Deze worden doorgaans gekoppeld aan reguliere Brzo-inspecties. Het onderwerp "veiligheidskritische voorzieningen" is echter breder dan de juistheid van de QRA. Als eerste aandachtsgebied voor de noodzakelijke verbreding is in 2014 gekozen voor kleine kans/groot effect-scenario's, d.w.z. scenario's met impact in woongebieden.

De inventarisatie voor de categorieën "raffinaderijen" en "chemie" is afgerond, en heeft geresulteerd in ruim tien bedrijven met dergelijke scenario's. Voor vijf daarvan is de nadere uitwerking in volle gang. Uiteindelijke doelstelling van dit traject is het genereren van aandachtspunten voor toezicht en het selecteren van items waarvoor het wenselijk wordt geacht om die vergunningtechnisch vast te leggen.

In 2015 vindt verdere verbreding plaats in het kader van het door de provincie Zuid-Holland gewenste actualisatieprogramma vergunningen, waarvoor externe veiligheid expliciet is benoemd als thema in de actualisatietoets op het vergunningbestand. Overigens blijken de analyses aanzienlijk bewerklijker te zijn en de uitvoering daardoor trager te verlopen dan bij voorbaat werd verondersteld.

3.5 Veiligheidscultuur

De veiligheidscultuur is naast de technische integriteit van installaties en de mate van borging met een veiligheidsbeheerssysteem, een van de drie aspecten die een indicatie geven van de veiligheidsprestaties van een bedrijf.

Doel & planning: Betere beoordeling van de veiligheidscultuur. Ontwikkeling van een beoordelingsmethode (2014) en structurele toepassing in de programmering (1 januari 2015).

Voortgang: In overeenstemming met het voorgenomen tijdschema is op landelijk niveau een methodiek vastgesteld om de veiligheidscultuur bij bedrijven te beoordelen. Deze methodiek is gericht op het achterhalen van de redenen van het niet beklijven van een bepaald veiligheidsaspect in het bedrijf (bijvoorbeeld als gevolg van verminderde prioriteit bij het hogere- of middenmanagement).

Eind 2013 is op basis van deze methodiek een aantal controles uitgevoerd waarbij de veiligheidscultuur van de bezochte bedrijven is beoordeeld. Uit de controles is gebleken dat een goed veiligheidbeheerssysteem nog niet wil zeggen dat de veiligheidscultuur op orde is (en ook andersom). Het doen van een onderzoek naar de veiligheidscultuur heeft dan ook meerwaarde om een compleet beeld van de veiligheidsprestaties bij een bedrijf te verkrijgen. Ook in 2014 en 2015 maken beoordelingen van de veiligheidscultuur deel uit van het inspectieprogramma: veiligheidscultuur wordt steeds meer een onderdeel van het regulier toezicht.

Op basis van de landelijke ranking worden de slecht presterende bedrijven op het gebied van veiligheidscultuur geselecteerd. Als onderdeel van de Brzo-inspectie krijgen deze bedrijven een veiligheidscultuurbeoordeling. Het doel van de beoordeling is om verbetering van de veiligheidscultuur te stimuleren. Hiertoe wordt tevens voorlichting aan de verschillende branches gegeven.

3.6 Producten toezicht

De DCMR controleert of bedrijven de werkzaamheden uitvoeren conform de voorschriften in de milieuvergunningen dan wel conform de milieuregels die het Activiteitenbesluit stelt. Het toezicht kent verschillende controlevormen. De basis is de preventieve controle waarbij op locatie een controle wordt uitgevoerd. Daarnaast vinden er specifieke controles plaats op basis van projecten en klachten/voorvallen ('klachten- en voorvalonderzoek') of om te inventariseren of het bedrijvenbestand nog actueel en juist is en of alle nieuwe vestigingen van bedrijven aan hun meldingsplicht hebben voldaan ('inventariserende controles'). Waar nodig vindt tijdens de controles voorlichting plaats of worden adviezen gegeven over de aanpak van milieuproblemen of voor het ongedaan maken van overtredingen. Indien bij een preventieve controle sprake is van een overtreding wordt veelal een (repressieve) nacontrole uitgevoerd om vast te stellen of de overtreding inmiddels ongedaan gemaakt is. Indien dat niet het geval is kan een sanctie worden opgelegd, hetzij bestuursrechtelijk (veelal dwangsom of soms bestuursdwang), dan wel strafrechtelijk. Als tijdens een preventieve controle een overtreding wordt aangetroffen die gevaar oplevert voor het bedrijf of de omgeving wordt direct opgetreden en indien nodig worden onderdelen van het bedrijf stilgelegd.

In tabel 2 zijn de aantallen controles en overtredingen opgenomen die in de afgelopen vier jaar zijn uitgevoerd. Per productgroep wordt een toelichting gegeven.

Tabel 2 Aantallen controles per productgroep

Product	Totaal 2014	Totaal 2013	Totaal 2012	Totaal 2011
Opleveringscontroles	78	38	59	35
Preventieve controles *	3971	4267	4820	4711
Klachten /voorvalonderzoeken	2378	1896	2171	2142
Inventariserende controles	2151	2216	2236	2814

* exclusief preventieve controles BRZO

Opleveringscontroles

Binnen drie maanden na het verlenen van een oprichtings- of revisievergunning wordt op de locatie een opleveringscontrole uitgevoerd. Hierbij zijn een toezichthouder en een vergunningverlener aanwezig. In 2014 zijn 78 opleveringscontroles uitgevoerd, er waren er 80 begroot.

Preventieve controles

Op basis van het risicoanalysemodel zijn de bedrijven risicogestuurd geselecteerd en preventief gecontroleerd. Daarnaast is een aantal bedrijven preventief gecontroleerd volgens de specifieke afspraken tussen de participanten en de DCMR zoals vastgelegd in de werkplannen.

In sommige gevallen zijn de preventieve controles uitgevoerd met andere toezichhoudende instanties. Bijvoorbeeld met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en/of met de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voormalige Arbeidsinspectie). Bij de meest risicovolle bedrijven, de Brzo-bedrijven, worden de inspecties in principe altijd gezamenlijk uitgevoerd.

In 2014 zijn minder preventieve controles uitgevoerd dan voorgaande jaren. Een groot deel van de preventieve controles (90%) is in projectvorm of als basisaanpak onder het UBT uitgevoerd. Daar waar onderwerpen uit verschillende projecten bij een en hetzelfde bedrijf speelden, is het bedrijf doorgaans door één toezichthouder in één bedrijfsbezoek gecontroleerd op die onderwerpen. Het aantal preventieve controles is hierdoor lager dan voorgaande jaren. Naast de preventieve controles wordt ingezet op voorlichtingsbijeenkomsten met bedrijven uit verschillende branches, overleg met brancheorganisaties en geluidmetingen bij horeca.

Voorvalonderzoeken

De DCMR ontvangt via de meldkamer 24 uur per dag klachten over milieuhinder en meldingen van bedrijven. De bedrijfsmeldingen betreffen incidenten en/of voorgenomen risicovolle activiteiten. De toezichthouders van de DCMR bekijken deze klachten en meldingen. Ze kunnen leiden tot voorvalonderzoeken. In 2014 is het aantal klachten/voorvallen hoger dan voorgaande jaren. Dit is veroorzaakt door de sterke stijging van het aantal geluid- en vliegtuigklachten. In het rapport Milieumeldingen in Rijnmond over 2014 (zie www.dcmr.nl) wordt dieper ingegaan op de klachten en voorvallen.

Inventariserende controles

Bij een inventariserende controle worden de gegevens van een bedrijf geactualiseerd, zonder expliciet de naleving van milieuregels te controleren. Bijvoorbeeld bij de vestiging van nieuwe bedrijven of indien wijzigingen in bedrijfsactiviteiten niet gemeld zijn.

Het aantal gerealiseerde inventariserende controles was in 2014 in een aantal gemeenten lager dan begroot. Sommige producten, zoals voorvalonderzoeken en repressieve controles, zijn niet stuurbaar op aantallen, inventariserende controles zijn dat wel.

4 Handhaving

Doel : de sanctiestrategie wordt consequent toegepast

4.1 Toepassing van de sanctiestrategie

De DCMR kent in de huidige situatie twee sanctiestrategieën: een strategie voor alle milieuovertredingen en een afzonderlijke voor Brzo-overtredingen. Deze sanctiestrategieën worden steeds beter toegepast. Handhavingsadviezen op basis van inspectieresultaten worden transparant vastgelegd en uitgevoerd volgens een vaste besluitvormingsprocedure. Consequente en voortvarende toepassing van de sanctiestrategie wordt gemonitord en via audits en reviews bewaakt.

Doel & planning: De sanctiestrategie wordt consequent toegepast en besluiten worden transparant vastgelegd. Bewaking vindt plaats via audits van processen en reviews van bedrijfsdossiers.

Voortgang: De besluitvormingsprocedure over de sanctiestrategie en de reviews op de toepassing daarvan worden systematisch uitgevoerd. Sinds de introductie van de reviews zijn medewerkers steeds weer aan de hand van voorbeelden geweest op de juiste toepassing van de sanctiestrategie. Inmiddels blijkt uit de reviews dat dit tot gevolg heeft dat de sanctiestrategie binnen de bureaus steeds beter wordt toegepast. Wanneer toch blijkt dat de sanctiestrategie niet goed wordt toegepast wordt dit signaleerd en hersteld.

Naast bovengenoemde reviews vinden er ongevraagd of gevraagd reviews op dossiers van complexe bedrijven plaats. De review spitst zich toe op de vragen of de beginselplicht tot handhaving voldoende is opgevolgd en of de toezichtstrategie passend is ingezet. Deze review wordt uitgevoerd door een reviewteam dat buiten de uitvoerende lijnbureaus is geplaatst.

Daarnaast is in een aantal beroeps en rechtszaken duidelijker geworden welke sancties mogelijk zijn en welke grenzen in acht moeten worden genomen. Zo is de bestuurlijke strafbeschikking (BSB-m) ingezet bij o.a. horeca en vuurwerkverkooppunten. Met dit instrument is lik-op-stuk-handhaving mogelijk, waarbij flinke boetes worden uitgedeeld. Een ander instrument is het tijdelijk beperken van de exploitatievergunning (eerder sluiten) van horecagelegenheden.

4.2 Afstemming met OM en politie

Met het OM en de politie vindt reeds geïntensiveerd overleg plaats over toepassing van strafrechtelijke handhavingsinstrumenten.

Doel & planning: Structurele afstemming met het OM en de politie op het gebied van strafrechtelijke handhaving.

Voortgang: Met het OM en de politie wordt sinds een jaar structureel afgestemd op het gebied van strafrechtelijke handhaving. De DCMR heeft het initiatief genomen om maandelijks een 'regionaal casusoverleg opsporing' te organiseren. Deelnemende partijen zijn:

- het Functioneel parket van het OM.
- de politie.
- de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid.
- de DCMR.

Het Functioneel Parket van het OM vervult, gelet op de leidende positie op het gebied van opsporing, de regierol van het overleg. Dit casusoverleg heeft de afstemming tussen bestuurs- en strafrechtelijke handhaving op probleemthema's en in specifieke gevallen (probleemdossiers) versterkt. In het overleg vindt afstemming plaats, maar komt ook de tipfunctie OM en wederzijdse ondersteuning aan de orde. Voor de samenwerking tussen politie en DCMR was indertijd een convenant opgesteld. Nu ligt er een vernieuwd convenant voor de vier partijen ter ondertekening, waarin ondermeer het casusoverleg en de kaders zijn benoemd.

Daarnaast neemt de voorzitter van het algemeen bestuur van de DCMR in zijn rol als gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland namens het IPO deel aan de Strategische Milieukamer van het OM. Hij wordt actief bijgestaan door een medewerker van de DCMR. De

Officier van Justitie neemt vanuit functioneel parket regelmatig deel aan het handhavingsoverleg van de gedeputeerde met de Omgevingsdiensten in Zuid Holland.

4.3 Sanctiestrategie Brzo-bedrijven

Voor de Brzo-bedrijven is een landelijke handhavingstrategie ontwikkeld. Dit vindt plaats in de landelijke overlegstructuur tussen de inspectiepartners, waaraan ook het OM deelneemt.

Doel & planning: Toepassing van de bestuurlijk vastgestelde handhavingstrategie (vastgesteld door PZH en andere bevoegde gezagen Brzo).

Voortgang: Voor de Brzo-overtredingen is in de landelijke overlegstructuur tussen de inspectiepartners (Brzo+) een landelijke handhavingstrategie ontwikkeld. De handhavingstrategie geldt voor Brzo-overtredingen en maakt uniform optreden van de drie Brzo-bevoegde gezagen (Wabo, Inspectie SZW en de Veiligheidsregio's) mogelijk.

De Brzo-handhavingstrategie is door de provincie Zuid-Holland bestuurlijk vastgesteld in de Nota VTH 2014-2017. Ook de provincie Zeeland heeft de strategie bestuurlijk geaccordeerd en de directeur van de DCMR per brief verzocht de strategie toe te passen. Aan gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland (voor zover bevoegd gezag voor Brzo-bedrijven) is per brief verzocht de strategie bestuurlijk vast te stellen. Inmiddels hebben de gemeenten gehoor gegeven aan deze oproep of de bestuurlijke besluitvorming in gang gezet. Daarnaast hebben alle participanten, met de goedkeuring van het Uitvoeringsplan VTH 2014-2017, toestemming gegeven om de Brzo-handhavingstrategie toe te passen.

De Brzo-handhavingstrategie wordt sinds 2014 toegepast op Brzo-overtredingen. Hiertoe hebben toezichthouders een opleiding gevolgd. Consequente en voortvarende toepassing van de Brzo-handhavingstrategie wordt op dezelfde wijze bewaakt als voor de sanctiestrategie milieuovertredingen het geval is, te weten middels een voorgeschreven besluitvormingsprocedure en (de nog te realiseren) reviews op de toepassing.

4.4 Producten Handhaving

Een bedrijf dat bewust een overtreding pleegt, zal eerder een proces-verbaal aangezegd en een dwangsom opgelegd krijgen, dan een bedrijf dat altijd goed naleefgedrag toont en bijvoorbeeld bij een calamiteit direct uit zichzelf adequate maatregelen treft en meteen melding doet bij de DCMR.

Bij ernstige overtredingen wordt aanvullend op het bestuursrecht het strafrecht ingezet. De meeste overtredingen zijn echter zodanig dat bedrijven een termijn krijgen waarbinnen de overtredingen ongedaan gemaakt moeten zijn. Vlak daarna vindt er dan een zogenaamde repressieve nacontrole plaats. Als de overtreding dan nog voortduurt, geeft de sanctiestrategie aan of er bestuursrechtelijk en eventueel strafrechtelijk wordt opgetreden.

Tabel 3 Producten handhaving

Product	Totaal 2014	Totaal 2013	Totaal 2012	Totaal 2011
Preventief toezicht				
Aantal preventieve controles	3971	4267	4820	4711
Bedrijven met één of meer overtredingen bij preventieve controles	1564	1655	1635	1654
Repressief toezicht				
Aanschrijvingen	1278	1210	1037	953
Aantal nacontroles	1953	1658	1429	1729
Overtredingen bij nacontroles	456	465	389	438
Overtredingen bij repressief overig	124	171	116	142
Zienswijzebrieven	316	324	254	209
Bestuursrechtelijke sancties	165	157	187	94
Strafrechtelijke sancties	65	74	59	50

Overtreedingen

Tijdens preventieve controles zijn tijdens 39% van de controles overtredingen geconstateerd, eenzelfde percentage als in 2013. In 2012 en 2011 was dit respectievelijk 34% en 35%. In 2014 is net als in 2013 gerichter gecontroleerd op bedrijven met een hoger risico en een slechter naleefgedrag dan het gemiddelde bedrijf. Ook is tijdens de controles binnen de projecten dieper op een aantal onderwerpen ingegaan.

Tankstations

In de afgelopen jaren is de benzine- en LPG-branche jaarlijks projectmatig gecontroleerd en worden de controleresultaten gemonitord. Gebleken is dat het naleefgedrag weliswaar verbeterd, maar ook dat dezelfde typen overtredingen ieder jaar terugkeren, zoals de aanwezigheid van een compleet installatieboek.

Bedrijven die in 2012 geen overtreding hadden, zijn in 2013 niet gecontroleerd. Onder de locaties waarbij overtredingen zijn geconstateerd waarvoor een hersteltermijn is gegeven, is in 2013 en 2014 een steekproef uitgevoerd. De locaties waar in 2012 en 2013 direct sanctionerend is opgetreden, zijn in het daaropvolgende jaar in de controleronde meegenomen.

Bij een overtreding stuurt de DCMR doorgaans een aanschrijving. Voorbeelden van overtredingen zijn het niet op de juiste wijze opslaan van gevaarlijke stoffen, het niet tijdig laten keuren van gasflessen of stookinstallaties en het ontbreken van bodembeschermende voorzieningen. Afhankelijk van de ernst van de overtreding en het gedrag van de overtreder kan ook direct een zienswijzebrief worden verstuurd. In de zienswijzebrief wordt het bedrijf een termijn gegeven waarin de overtreding ongedaan moet zijn gemaakt. In een aantal gevallen wordt een overtreding al tijdens de controle beëindigd, waardoor een aanschrijving niet nodig is. De overtreding wordt in die gevallen wel vastgelegd.

Door het consequent en voortvarend toepassen van de sanctiestrategie na constatering van overtredingen tijdens preventieve controles is het aantal aanschrijvingen naar bedrijven met een overtreding ook dit jaar hoger dan voorgaande jaren. Tijdens een nacontrole wordt op de bedrijfslocatie nagegaan of eerder geconstateerde overtredingen ongedaan zijn gemaakt. Nacontroles kunnen achterwege blijven als bedrijven per e-mail of fax bewijzen sturen dat zij de overtreding(en) beëindigd hebben. Dit wordt dan geregistreerd als een administratieve controle. Er zijn in 2014 in verhouding meer nacontroles uitgevoerd. In sommige gevallen is het nodig om bij een bedrijf meer dan één nacontrole uit te voeren, omdat voor het ongedaan maken van de diverse overtredingen verschillende hersteltermijnen opgelegd kunnen worden in de aanschrijvingsbrief. In 23% van de gevallen was tijdens de nacontrole de overtreding niet ongedaan gemaakt, een iets lager percentage dan de voorgaande jaren.

Sancties

Als tijdens de nacontrole blijkt dat de overtreding nog niet ongedaan gemaakt is en de overtreding ook niet alsnog ter plekke in orde wordt gebracht, wordt de sanctiestrategie verder gevolgd. Indien op basis hiervan besloten wordt bestuursrechtelijk op te treden, wordt het bedrijf in de gelegenheid gesteld om een zienswijze op de overtreding te geven. Het aantal verstuurde zienswijzebrieven ligt op hetzelfde hoge niveau als het voorgaande jaar. Vaak bleek uit de reactie van het bedrijf op de zienswijzebrief dat er alsnog maatregelen waren getroffen en de overtreding ongedaan was gemaakt. Als daarna tijdens de controle bleek dat dit inderdaad zo was, en er geen direct risico is op herhaling, kan worden afgezien van het opleggen van een dwangsom. Bij 156 bedrijven was het nodig een last onder dwangsom op te leggen. Voor geluidsovertredingen in de horeca wordt vanaf 2013 in een aantal gemeenten ook gebruik gemaakt van een 'bestuurlijke maatregel' (tijdelijke inperking) in het kader van de exploitatievergunning. Hiervan is in 2014 vijf maal gebruik gemaakt. Daarnaast is viermaal een bestuursdwangbeschikking afgegeven. Bestuursdwang geeft de mogelijkheid om bedrijfsactiviteiten stil te leggen om zo een einde te kunnen maken aan een overtreding. Bijvoorbeeld het verzegelen van geluidapparatuur, afvoeren van gevaarlijke stoffen, of in het uiterste geval het stilleggen van een bedrijf. In enkele andere gevallen kon worden afgezien van bestuursdwang, omdat het bedrijf, onder de dreiging van de inzet van dit instrument, besloot de bedrijfsvoering tijdelijk stil te leggen.

Indien de overtreding ernstiger van aard is of waar een bestuursrechtelijke sanctie niet tot de mogelijkheden behoort, wordt een strafrechtelijke sanctie opgelegd.

In het voorjaar van 2012 heeft de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (hierna BSB-m) haar intrede gedaan. De BSB-m is een lik-op-stuk-instrument dat ingezet kan worden bij de strafrechtelijke handhaving van milieudelicten. Na een pilotperiode in 2012 zijn de mogelijkheden hiervan in 2013 en 2014 ten volle benut.

Er zijn 25 processen-verbaal opgemaakt en 40 maal is gebruik gemaakt van de BSB-m, zie tabel 4. Binnen de categorie strafrechtelijke sancties is ook in 2014 sterk gebruik gemaakt van de BSB-m, waar voordien alleen het reguliere PV kon worden opgemaakt. Van de BSB-m's zijn er 30 ingezet bij geluidsovertredingen veroorzaakt door horecabedrijven.

Tabel 4 Pv's/BSB-m's naar thema

Thema	2014 Aantal PV'S	2014 Aantal BSB-m's	2013 Aantal PV'S	2013 Aantal BSB-m's
Horecageluid	2	30	1	29
Consumentenvuurwerk	3	1	6	
Gevaarlijke stoffen	2		2	
Bodem (niet melden)	2	2	3	2
Bodem (graven in verontreinigde grond)			1	
Bodem (niet afzetten saneringslocatie)			1	
Bodem (geen milieukundige begeleiding)			1	
Bodem (zorgplicht 13 WBB)		1		
Bodem (tankstation – ondergrondse tanks)			1	
Bodem (bodembeschermende voorzieningen)			1	1
Bodem (geen gegevens verstrekken)				1
Afvalstoffen (afgifte aan niet-vergunninghouder)	1	1	1	
Afvalstoffen (verbranden binnen inrichting)		2	2	3
Afvalstoffen (opslag autowrakken)	1			
Veiligheid (niet melden ongewoon voorval)	4		4	2
Veiligheid (BRZO)	1			
Veiligheid (tankstation – vastzetinrichting)			1	
Veiligheid (brandmeldinstallatie)	1			
Veiligheid (tankstation – stage II)	1			
Veiligheid (tankstation – diverse overtredingen)	2		1	
Lucht (emissie-eisen)	1		1	
Geur (ontbreken voorzieningen)	1			
Geluid (niet horeca gerelateerd)			1	
Lozen buiten inrichtingen (bodemenergiesystemen)	1			
Administratief (installatieboek tankstation)	1		1	1
Onvergund in werking		3	2	4
TOTAAL	25	40	31	43

5 Organisatie en communicatie

Doel : de DCMR-organisatie is optimaal in staat om in samenwerking met de inspectiepartners en met inzet van voldoende deskundigheid de aanscherping van VTH-taken waar te maken en blijvend te borgen.

5.1 Deskundigheid

Toezicht op complexe en risicovolle bedrijven vergt specialistische kennis. Kennisleemtes in de organisatie (volgens landelijke kwaliteitseisen) bij uitvoering van VTH-taken worden geïnventariseerd en gedicht. Eisen voor kennis en vaardigheden voor toezichthouders zijn vastgesteld (volgens landelijke kwaliteitseisen) en toezichthouders moeten hieraan voldoen.

Doel & planning: Kennisniveaus en -leemtes zijn vastgesteld (2013) en kennis is op vereist niveau gebracht (2014).

Voortgang: De kennisgap in relatie tot het basisniveau (landelijke vastgestelde kwaliteitseisen PUMA 2.1) is voor de medewerkers en hun adviseurs op persoonsniveau in beeld gebracht.

Er is nog niet begonnen met opleiden. Reden daarvoor is dat op landelijk niveau (via Omgevingsdiensten.NL) in 2014 is gewerkt aan een richtlijn voor de opleidingen waarin de leerdoelen worden uitgewerkt. Deze richtlijn is nodig om met betrokken personen te komen tot een persoonlijk opleidingsplan conform de PUMA kwaliteitscriteria. Inmiddels is een conceptversie van deze "Scholingslijst VTH" gepubliceerd. Deze lijst vormt een verdiepingsslag op de kwaliteitscriteria 2.1 en wil eenduidigheid en duidelijkheid geven in het gebruik van de kwaliteitscriteria voor zowel de medewerkers als voor de inkopers en de aanbieders van scholing op basis van de kwaliteitscriteria. In 2015 wordt de lijst definitief vastgesteld en wordt gestart met opleiden: de Brzo-opleidingen starten als eerste. Door middel van strategisch opleidingsbeleid (DCMR/P&O 2014) wordt continuïteit in het kennisniveau bewaakt.

5.2 Organisatieontwikkeling

Het bestuur van de DCMR heeft in december 2012 het Verbeterprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving vastgesteld. Dit programma is aangevuld in juli 2013 naar aanleiding van de conclusies uit het OvV-rapport. Benadrukt is dat de ingezette veranderingen goed in de organisatie moeten beklijven, ook als de druk van de media minder is. Om deze veranderingen goed te kunnen organiseren en verankeren, is eind 2013 een traject van organisatieontwikkeling ingezet. Dit traject is ook bedoeld om kwaliteits- en efficiencyverbetering over de volle breedte van de uitvoering van taken van de DCMR te bereiken, zowel in het primaire proces als in de ondersteunende taken, en om de DCMR voor te bereiden op toekomstige ontwikkelingen, zoals de invoering van de Omgevingswet.

Doel & planning: In nauw overleg met het dagelijks bestuur wordt dit traject van organisatieontwikkeling ter hand genomen (start 2013, uitvoering 2014).

Voortgang: Het proces voor de reorganisatie is beschreven in een projectplan. Dit plan is in februari 2014 in het Dagelijks Bestuur vastgesteld. In het Algemeen Bestuur van 2 juli 2014 is een nieuwe hoofdstructuur gepresenteerd. Medio 2014 stelde het Directieteam (hierna: DT) een 'grofstructuur' van de nieuwe organisatie vast. Daarin is opgenomen dat de DCMR voortaan uit een afzonderlijke afdeling Inspectie en Handhaving, naast de afdeling Reguleren en Advies bestaat. Daarna zijn kwartiermakers benoemd, met de opdracht om de afdelingen uit de grofstructuur verder vorm te geven in een 'fijnstructuur'. Deze fase is afgerond met de vaststelling van het Inrichting- en personeelsplan voor de DCMR Milieudienst Rijnmond in het eerste kwartaal van 2015.

Met deze organisatieontwikkeling versterkt de DCMR op een vijftal punten zijn handavingsprofiel:

1. Eén afdeling

Het bundelen van alle taken op het gebied van inspectie en handhaving binnen één afdeling, te weten de afdeling Inspectie en Handhaving, bevordert een toets op naleving van wet- en regelgeving, onafhankelijk van de andere processen, en het adequaat optreden tegen

overtredingen. Ook wordt bevorderd dat de taken worden uitgevoerd vanuit een heldere en eenduidige koers: informatiegestuurd, risicobewust en met het doel naleving te bewaken en te bevorderen.

2. Sturing op risico's, strategie en tactiek

De omslag van een gebiedsgerichte (productie)sturing naar een branchegerichte (inhoudelijke) sturing op risico's, strategie en tactiek per branche leidt tot een focus op problemen en doelen, waardoor de effectiviteit van inspecties toeneemt.

3. Strikte toepassing sanctiestrategie

Een team handhavingsspecialisten (Boa's/juristen) zorgt voor eenduidigheid in de toepassing van de sanctiestrategie, waarbij het bewaken van voortvarendheid en doeltreffendheid van interventies het uitgangspunt is.

4. Inspectie risicovolle Brzo-bedrijven

Nadrukkelijk is aandacht gegeven aan de organisatie en versterking van inspecties bij risicovolle (Brzo-)bedrijven. Hiervoor wordt een speciaal inspectiebureau Haven en Industrie ingericht met een bedrijvenpakket waar externe veiligheid het dominante milieuthema is. Deze bedrijven worden vanuit drie invalshoeken benaderd: gespecialiseerde Brzo-inspecties, Wabo-inspecties en uitrukinspecties naar aanleiding van klachten en incidenten. Het zicht op het functioneren van deze bedrijven wordt daarmee vergroot, waardoor de inspectiefunctie bij deze bedrijven robuuster is ingericht.

5. Vernieuwingsagenda

De afdeling houdt een vernieuwingsagenda bij. Daarmee wordt de ontwikkelkracht van inspectie en handhaving gestimuleerd en geborgd.

Met betrekking tot de regulerende taken wordt binnen de afdeling Reguleren en Advies gewerkt aan een verdere optimalisatie van het proces en, daarmee, aan kwaliteitsverbetering.

5.3 Klokkenluiders

Signalen van externe klokkenluiders (schriftelijk, mail, telefoon) worden zorgvuldig behandeld volgens een vast protocol. Ook anonieme meldingen worden opgepakt. Naast een voorziening voor de externe klokkenluiders moeten ook interne signalen zorgvuldig worden behandeld.

Doel & planning: In een protocol is de behandeling van externe signalen vastgelegd en voor interne signalen zijn twee vertrouwenspersonen aangewezen.

Voortgang: Deze verbeteractie is gerealiseerd. In een protocol is de (zorgvuldige) behandeling van externe signalen vastgelegd. Dit protocol is eind 2012 in gebruik genomen. Het protocol gaat uit van het serieus behandelen van meldingen, waarbij het waarborgen van de anonimiteit van de melder voorop staat. Via de DCMR-website is anoniem melden mogelijk.

Voor zorgvuldige behandeling van interne signalen zijn op 12 juli 2012 twee vertrouwenspersonen aangewezen. De directeur DCMR kan op basis van informatie van een vertrouwenspersoon besluiten een onderzoek in te stellen.

Door berichten op het intranet zijn medewerkers geïnformeerd over de nieuwe werkwijzen. Om de werkwijzen onder de aandacht te houden zal jaarlijks over de toepassing ervan gecommuniceerd worden.

5.4 Samenwerking

Doel : door samenwerking tussen inspectiediensten en OD' s wordt de kwaliteit van uitvoering versterkt

5.4.1 Brzo-samenwerking

De Brzo-omgevingsdienst voor Zuid-Holland en Zeeland is gestart (per 1 mei 2013), waarmee capaciteit en expertise voor de uitvoering is gebundeld. Er zijn afspraken gemaakt over

mandaten, kwaliteitseisen en kennisuitwisseling. De coördinerende rol van de DCMR in het landelijke netwerk van Brzo-OD's is opgepakt (vanaf eind 2013).

Doel & planning: De Brzo-omgevingsdienst voor Zuid-Holland en Zeeland is operationeel (2013). Met het ministerie (I&M) worden afspraken gemaakt over de condities waaronder, en de manier waarop, de landelijk coördinerende rol ten aanzien van de Brzo-OD's wordt ingevuld (medio 2014).

Voortgang: De DCMR coördineert vergunningverlening, toezicht en handhaving bij risicovolle bedrijven in de provincies Zuid-Holland en Zeeland. Naast de vergunningverlening, toezicht en handhaving bij de risicovolle bedrijven worden ook kwaliteitseisen, monitoring en communicatie op elkaar afgestemd zodat bij alle uitvoeringsdiensten van Zeeland en Zuid-Holland dezelfde werkwijze en kwaliteit wordt gehanteerd. De Brzo-omgevingsdienst voor Zuid-Holland en Zeeland heeft een jaarplan 2015 dat door de directeurs van de omgevingsdiensten is vastgesteld.

Daarnaast is de DCMR landelijk de coördinerende Brzo-omgevingsdienst. In de 'Leidraad samenwerking Brzo-OD's' en in de nota 'Van afstemming naar aansturing' is voorts invulling gegeven aan de landelijk coördinerende rol van de DCMR ten aanzien van de zes Brzo-OD's in Nederland. In deze notities wordt aangegeven dat de coördinerende Brzo-omgevingsdienst tot taak heeft de gezamenlijkheid tussen de zes Brzo-OD's te waarborgen voor een uniforme uitvoering van de VTH-taken bij de bedrijven en functioneert als landelijk aanspreekpunt voor de landelijk georganiseerde overheden en het bedrijfsleven. Elke Brzo-OD blijft zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn VTH takenpakket. Er is geen sprake van overdracht van taken en/of verantwoordelijkheden. Met het ministerie (I&M) zijn afspraken gemaakt over de condities waaronder, en de manier waarop de landelijk coördinerende rol ten aanzien van de zes Brzo-omgevingsdiensten wordt ingevuld. Hiermee is invulling gegeven aan het gestelde doel voor de Brzo-samenwerking.

5.4.2 Informatie-uitwisseling en samenwerking inspectiepartners

De slagvaardigheid van inspectiediensten wordt vergroot indien informatie over nalevingsprestaties van bedrijven en over ketens wordt uitgewisseld met inspectiepartners. De inzet van DCMR is te komen tot een regionale samenwerking en afstemming ISZW, politie, douane, e.a.

Doel & planning: Structurele afstemming in informatie-uitwisseling, analyse en uitvoering van toezicht en handhaving; informatie van handhavingpartners wordt gebruikt om risicogestuurde uitvoering van de VTH-taken in de keten te verfijnen (ontwikkeling 2014, operationeel 1 januari 2015). Uitvoering is mede afhankelijk van ontwikkelingen op nationaal niveau.

Voortgang: De DCMR werkt samen in een regionaal samenwerkingsverband met ISZW, politie, douane, OZHZ e.a. Daarnaast is er een samenwerking i.v.m. probleembedrijven tussen ISZW, DCMR, OZHZ, politie, FD en RWS.

Eind 2013 is de overeenkomst voor het gebruik van inspectieview milieu ondertekend. Met dit systeem is het mogelijk om informatie-uitwisseling tussen inspectiepartners geautomatiseerd te laten plaatsvinden. Inspectieview is operationeel sinds begin 2015. Gegevens van de inspectiepartners komen in de loop van 2015, in plaats van 1 januari 2015, vanuit inspectieview beschikbaar ten behoeve van RIAN om gebruikt te kunnen worden voor het risicogerichte toezicht.

5.5 Verantwoordelijkheid bedrijven, branches, ketens

Doel : de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven, branches en ketens op het gebied van milieu en veiligheid wordt versterkt.

In de OvV-rapportage (juni 2013) en de kabinetsreactie erop (3 september 2013) wordt onderstreept dat de verantwoordelijkheid voor milieu en veiligheid primair bij bedrijven ligt. Onderstaande punten geven aan hoe in het overleg met betrokken partijen het oppakken van de eigen verantwoordelijkheid wordt gestimuleerd:

- a) Stimuleren dat bedrijven zelf veiligheidseisen stellen aan bedrijven met wie zij zaken doen en stimuleren dat een meting naar de eigen veiligheidscultuur wordt uitgevoerd.
- b) Met ondernemersorganisatie Deltalings bespreken hoe op regionaal niveau extra invulling kan worden gegeven aan de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven.

- c) Met het Havenbedrijf bespreken hoe veiligheidseisen kunnen worden gesteld aan ondernemingen die zich op hun grondgebied vestigen.
- d) Met o.a. VNO/NCW, VNCI, VNPI en VOTOB bespreken hoe ketenverantwoordelijkheid kan worden verankerd in de uitvoering van het door hen opgestelde plan Veiligheid Voorop.
- e) Ten aanzien van de certificerende instellingen (waaronder de Stichting Coördinatie Certificatie Milieuzorgsystemen (SCCM)):
 - Resultaten van audits van certificerende instellingen inzichtelijk maken voor de inspectiediensten teneinde tot een vollediger oordeel te kunnen komen over het milieu- en veiligheidsbeheerssysteem van een bedrijf.
 - Het ontwikkelen van een verificatiemechanisme voor de kwaliteit van de keuring (beoordeling van het certificaat, herkeuring door een onafhankelijke instantie).
 - Bepalen van de scope van de beoordeling door het certificeren van het veiligheidsbeheerssysteem (VBS).
 - Meer borging van de waarde van het certificaat door het uitsluitend verlenen van een certificaat na fysieke inspectie van de installaties.

Doel & planning: In overleg met de betrokken partijen komen tot afspraken zoals bovenstaand beschreven (de voortgang wordt gerapporteerd aan het bestuur, medio 2014).

Voortgang: De DCMR is in overleg getreden met de brancheorganisaties om te komen tot afspraken. In 2013 is hiertoe samen met een aantal vertegenwoordigers van VNO-NCW, SCCM, provincie Zeeland en RWS een discussienota gemaakt waarbij is benoemd op welke wijze (middels zogenoemd horizontaal toezicht) overheid en bedrijfsleven de veiligheidsprestaties kunnen verbeteren.

Daarnaast hebben de brancheorganisaties VNO-NCW, VHCP, VNCI, NVPI en VOTOB in het actieplan Veiligheid Voorop tien acties benoemd om de veiligheid bij de bedrijven verder te verbeteren. Het actieplan Veiligheid Voorop vermeldt onder andere de ontwikkeling van een 'self assessment questionnaire (SAQ)'. Het uitgangspunt van de SAQ is dat een ondernemer zelf in staat is om zijn veiligheidsprestatie te meten en te verbeteren. Verder benoemt het bedrijfsleven in Veiligheid Voorop de mogelijkheid om de SAQ's te gebruiken als benchmarkmechanisme of communicatiemiddel naar de overheid. De VOTOB heeft in 2013 bij al haar leden een SAQ afgenomen en zal de SAQ jaarlijks uitvoeren en de benchmarkgegevens openbaar maken. In overleg met de bestuurder is afgesproken de SAQ niet te gebruiken voor risicogericht toezicht. De SAQ dient voor een benchmark tussen de bedrijven. Regelmatig vindt overleg plaats om de SAQ en de risicoanalyse van de overheid met elkaar te vergelijken en te verbeteren.

Voorts heeft de DCMR in samenwerking met Deltalinqs een bijeenkomst voor de PGS 15 opslagbedrijven verzorgd. DCMR en Deltalinqs zijn van mening dat de veiligheidsprestaties in deze branche als geheel moeten worden verbeterd. Aanleiding was onder andere het stilleggen van twee bedrijven in deze branche vanwege zware overtredingen. Deltalinqs zal in het kader van Deltalinqs University specifiek aandacht besteden aan deze groep bedrijven. Ook de VNCI is aangesproken om in het kader van ketenverantwoordelijkheid bij te dragen aan het verhogen van het veiligheidsniveau bij deze bedrijven.

Eind 2014 heeft de DCMR een discussienotitie opgesteld over het gebruik van certificatie in het toezicht. In de discussienotitie staat verwoord welke eisen de DCMR stelt aan certificatie, indien dit onderdeel uitmaakt van het toezicht. Het accent ligt daarbij op een kwalitatief goed en transparant certificatieproces. De notitie is besproken met SCCM, met informatie-uitwisseling als belangrijkste thema.

De directeur DCMR heeft eind 2014 een presentatie gegeven op een Veiligheidsdag van Veiligheid Voorop. Het belang van self assessment tools en ketenverantwoordelijkheid en eisen aan certificatie zijn daarbij nadrukkelijk aan de orde gesteld.

5.6 Openbaarheid van informatie

Doel : bewoners hebben toegang tot begrijpelijke informatie over milieu, veiligheid en prestaties van bedrijven

5.6.1 CIN-meldingen openbaar

Openbaarheid van informatie over incidenten bij en meldingen van bedrijven draagt bij aan transparantie voor de omgeving op het gebied van veiligheid en veiligheidsprestaties.

Doel & planning: De CIN-meldingen van bedrijven worden actief gepubliceerd op www.rijnmondveilig.nl.

Voortgang: Deze actie is gerealiseerd. Op 11 november 2014 hebben de directeurs van de VRR, DCMR en Deltalinqs gezamenlijk het evaluatierapport van het actief publiceren van CIN-meldingen gepresenteerd. In dit rapport is geconstateerd dat het publiek en de media het publiceren en duiden van de CIN-meldingen positief beoordelen. Ook Deltalinqs ondersteunt het belang van transparantie, maar het blijft een uitdaging om de CIN-melding als meldingsinstrument te combineren met communicatieve doelstellingen. Over de voortgang van de verbeterpunten, genoemd in het rapport, zal over een jaar opnieuw worden gerapporteerd.

5.6.2 Handhavingsacties en –besluiten openbaar

Het openbaar maken van handhavingsinformatie betreffende Brzo- en RIE4-bedrijven beoogt transparantie en informatieverschaffing aan burgers en omgeving. Aanleiding hiertoe is de aanbeveling van de OvV: “Burgers periodiek informeren op een voor hen inzichtelijke wijze over toezichts- en handhavingsactiviteiten en de resultaten van deze activiteiten bij Brzo-bedrijven (OvV-aanbeveling nummer 5)” en de nieuwe Seveso-III-richtlijn waarin is vastgelegd dat inwoners actief en in begrijpelijke taal moeten worden geïnformeerd over veiligheid.

Doel & planning: Een voorstel over actief openbaar maken (incl. juridische aspecten) wordt ontwikkeld en met betrokken bestuurders besproken.

Voortgang: Een voorstel voor het actief publiceren van handhavingsbeschikkingen en inspectieverslagen is met participanten besproken en akkoord bevonden. Conform het voorstel is de voorbereiding van deze actieve openbaarmaking van beschikkingen per 1 april 2014 opgepakt.

Uitgangspunt was om pas te publiceren op de DCMR-website wanneer er drie beschikkingen beschikbaar waren. Dit heeft langer geduurd dan gedacht. Uiteindelijk waren er pas eind 2014 voldoende beschikkingen om te publiceren. Begin januari is het publiceren gestart en inmiddels staan er medio april 2015 meer dan tien op, zie www.dcmr.nl/nieuws/sancties.

De Brzo betrokken inspectiediensten hebben op landelijk niveau (Brzo-plus) afgesproken om samenvattingen van inspectieverslagen op een centrale plaats beschikbaar te stellen voor het publiek. Op de website www.brzoplus.nl staan ongeveer 50 inspectieverslagen van inspecties in het DCMR beheersgebied.

5.6.3 Veiligheidsniveau Brzo-bedrijven

Informatie over het veiligheidsniveau van Brzo-bedrijven, waaronder inspectieresultaten, wordt gedeeld met burgers en inspectiepartners, waaronder toezicht- en handhavingsinformatie, informatie van certificeerders, auditverslagen van opdrachtgevers en andere informatie.

Doel & planning: De provincie Zuid-Holland en de betreffende gemeenten (voor zover Brzo-bevoegd gezag) zullen met de DCMR als uitvoerder van de Brzo-taken afspraken maken met bedrijven, marktpartijen en certificeerders hoe de informatie over veiligheid toegankelijk wordt gemaakt.

Voortgang: In de Nota VTH 2014-2017 is opgenomen dat de provincie voornemens is om jaarlijks in begrijpelijke taal voor burgers en belanghebbenden een rapportage te publiceren over de staat van de veiligheid van Brzo bedrijven op haar grondgebied.

Op landelijk en provinciaal niveau wordt gewerkt aan een model voor een overzicht van de Staat der Veiligheid bij bedrijven. DCMR sluit voor wat betreft de ontwikkeling aan bij het landelijke initiatief via deelname aan de landelijke werkgroep. Afgesproken is dat de landelijke Staat der Veiligheid in het najaar van 2015 aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Voor de provincie Zuid-Holland wordt een notitie opgesteld waarin de staat van de veiligheid van de Brzo-bedrijven in de provincie wordt weergegeven.

6 Branchegericht en basisaanpak

Bij het toezicht en de handhaving van de bedrijven wordt onderscheid gemaakt in drie niveaus: jaarlijks toezicht, vierjaarlijks toezicht, en een basisaanpak. De aanpak is afhankelijk van de scores op de milieuthema's. De eerste twee niveaus worden projectmatig en vaak branchegericht uitgevoerd, bij de circa 200 complexe bedrijven op basis van de meerjarenbedrijfsaanpakken. Het derde niveau, de basisaanpak, is steekproefsgewijs binnen een branche of cluster van bedrijven. Het naleefgedrag van de bedrijven bepaalt onder meer de selectie van de bedrijven waar het toezicht en de aard en diepgang van het toezicht specifiek op gericht wordt. De doelgroepanalyse (hoe zit sector in elkaar, wat te bereiken, wat waren eerdere resultaten, wat leert ons het naleefgedrag van de sector) bepaalt mede de aanpak van het toezicht in het project (brancheaanpak) of steekproefaanpak. Samen bepalen deze drie stappen de aard en omvang van het toezicht. Stap 1 is voor het grootste deel afhankelijk van het bedrijvenbestand en relatief stabiel over de jaren, stap 2 en 3 zullen zich van jaar tot jaar ontwikkelen op basis van voortschrijdend inzicht en het gedrag van de bedrijven. De gegevens voor stap 1 en 2 zijn opgenomen in het risicomodel.

Prioriteit lucht en veiligheid

Voor de periode tot 2017 zijn twee speerpunten benoemd: veiligheid en lucht. Beide thema's hebben grote en directe potentiële gevolgen voor de bewoners in het gebied. Het zijn thema's waar maatschappelijke en bestuurlijke aandacht voor is.

Veiligheid

Externe veiligheid draait om het beperken van risico's voor de omgeving. Een risico is afhankelijk van de kans dat een ongeval plaatsvindt binnen een bedrijf en de gevolgen buiten een bedrijf als een dergelijk ongeval plaatsvindt. Vanzelfsprekend zullen beide kansen zo klein mogelijk moeten zijn. De risico's terugbrengen naar nul is helaas onmogelijk. In het Rijnmondgebied zijn veel bedrijven aanwezig waar externe veiligheid een belangrijk onderwerp is. Een groot deel van deze bedrijven is zeer complex en valt onder het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO).

De ruim 530 bedrijven in het Rijnmondgebied die een veiligheidsrisico voor hun omgeving vormen zijn opgenomen in het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS). Naast de Brzo-bedrijven zijn voorbeelden hiervan de LPG-tankstations en opslagvoorzieningen voor gevaarlijke stoffen. De DCMR zorgt ervoor dat het RRGS actueel blijft voor de regio Rijnmond.

Lucht

Luchtverontreiniging in de regio Rijnmond wordt vooral veroorzaakt door het verkeer en de industrie. De verwachting is dat de groei van verkeer en industrie in de komende jaren nog aan zal houden. Daardoor blijft luchtkwaliteit een aandachtspunt en blijft het noodzaak om er aandacht aan te besteden.

Vier groepen stoffen, die allemaal gezondheidseffecten kunnen veroorzaken, hebben voor de DCMR bij de bedrijven de grootste aandacht: vluchtige organische stoffen (VOS), NO_x, fijn stof (PM10) en minimalisatieverplichte stoffen (MVP).

6.1 Uitvoering bedrijfsgerichte taken 2014

Het bedrijvenbestand is op deze speerpunten geanalyseerd, waarna branches en bedrijvenclusters met de hoogste impact geselecteerd zijn. Daarnaast zijn onderwerpen binnen en naast deze speerpunten gekozen die bij meerdere branches en bedrijvenclusters belangrijk zijn, zoals emissies van VOS en benzeen, stookinstallaties en energiebesparing. Resultaat is dat in 2014 veertien regiobrede projecten benoemd zijn, waarvoor projectplannen zijn opgesteld. Voor de branches Chemie, Tank op- en overslagbedrijven en Raffinaderijen zijn meerjarenbedrijfsaanpakken geformuleerd. Daarnaast is in 2014 een aantal branches door middel van een basisaanpak (steekproef) gecontroleerd.

De projecten zijn:

- Indirecte lozingen - Recycling

- Glastuinbouw
- Tankstations
- Voedingsmiddelen
- Energie
- Vuurwerk
- Stookinstallaties
- Op- en overslag van gevaarlijke stoffen
- Metaalbewerking en Scheepswerven
- Horeca, sport, recreatie, groot- en detailhandel
- Motorvoertuigen en herstelinrichtingen
- Veehouderijen, maneges, kinderboerderijen
- Droge bulk en overige industrie

De basisaanpak geldt voor de branches Akkerbouw, Bouwnijverheid, Overige op- en overslag, Rubber en kunststof, Zorg en Overig.

Resultaten

De resultaten van een aantal projecten zijn hierna op hoofdlijnen beschreven. De volledige projectrapportages worden naar de participanten gestuurd.

In februari 2014 is voor de bedrijven uit de branche op- en overslag gevaarlijke stoffen het congres "Veilige opslag, een goede zaak!" gehouden. Doel van het congres was de bedrijven een spiegel voor te houden over de prestaties op het gebied van veiligheid. Geconstateerd is dat een consequente handhaving voorsnog niet leidt tot een significante verbetering van de veiligheidsprestatie van de bedrijven. De doelgroep moet zelf antwoord vinden op de vraag wat te doen om de naleving van de milieuwetgeving en de veiligheid op een hoger niveau te brengen. Tijdens deze dag is onder meer de afspraak gemaakt in 2015 een doelgroepenanalyse uit te voeren. Deze analyse zal onder begeleiding van een extern bureau plaatsvinden met een selectie van stakeholders. Tijdens deze sessie wordt gezocht naar nieuwe instrumenten om alsnog een veiligheidsprestatie bij de bedrijven te bewerkstelligen.

Uit de controles bij de bedrijven die zich bezig houden met autodemontage blijkt dat ze handhavingsaandacht nodig hebben. Zodra een toezichthouder zich niet met regelmaat op een bedrijf laat zien, blijkt de betrokkenheid voor het milieu weg te ebben. Aanbevolen is om in 2015 de bedrijven meerdere keren per jaar te controleren: eenmaal voor een integrale controle, waarbij tevens de afvalstoffenboekhouding wordt bekeken en daarnaast een aantal keren voor een kortstondig bezoek in de vorm van een quickscan. In 2015 zal een doelgroepenanalyse worden uitgevoerd.

De DCMR controleert jaarlijks alle metaalrecyclingbedrijven in het DCMR-gebied. Landelijk wordt dit alleen bij de niet-MRF-leden gedaan. Gezien de resultaten in 2014 (het naleefgedrag was bij MRF-leden niet beter dan dat bij niet-MRF-leden) zal tijdens het eerstvolgende landelijke branche-overleg het verminderd toezicht bij MRF-leden besproken worden.

Van de vuurwerkbranche zijn de exploitanten van vuurwerkverkooppunten ook in 2014 uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst is extra voorlichting gegeven over regelgeving die de afgelopen jaren regelmatig is overtreden en hoe deze overtredingen te voorkomen. Tevens is de strengere sanctionering besproken, die sinds een aantal jaar wordt toegepast. Om veiligheidsrisico's voor de omgeving te beperken, is gekozen voor een scherpe risicogerichte inzet voor de vuurwerkcontroles van nieuwe bedrijven en bedrijven die de afgelopen jaren overtredingen begingen. Deze werkwijze heeft ook in 2014 geresulteerd in een verbeterd naleefgedrag.

Aan de bedrijven van de branche garagebedrijven is voorafgaand aan de controles voorlichtingmateriaal gestuurd met foto's waarop de meest voorkomende overtredingen staan en foto's waarop de overtredingen ongedaan gemaakt zijn. In 2014 zijn, ten opzichte van 2013, minder overtredingen geconstateerd die betrekking hadden op het aanwezig hebben of het keuren van kleine blusmiddelen. Ook zijn er minder overtredingen geconstateerd bij de opslag van gevaarlijke stoffen, eisen aan tanks en bodembeschermende voorzieningen en het vastzetten van gasflessen. Deze onderwerpen waren in het voorlichtingsmateriaal opgenomen. De bedrijven die behoren tot veehouderijen, maneges en kinderboerderijen hebben eveneens voorafgaand aan de milieucontrole een brief ontvangen met een factsheet, waarin de meest voorkomende overtredingen waren opgenomen. Tijdens de controles bleek dit op prijs gesteld te zijn. De naleving van de bedrijven bleek redelijk. Ook in 2015 zullen brieven met een factsheet verstuurd worden.

In het project Tankstations is bekeken of op bepaalde locaties verminderd toezicht mogelijk is. Locaties met een structureel goed naleefgedrag komen daar bijvoorbeeld voor in aanmerking. In 2012 is hiermee een start gemaakt. In 2013 en 2014 zijn voorschriften aan de omgevingsvergunningen voor de LPG-tankstations toegevoegd. Naar aanleiding daarvan zijn in 2014 alle LPG-tankstations door middel van een quickscan gecontroleerd. Het naleefgedrag

van de milieuvoorschriften bij de LPG- en benzinestations is in 2014 ten opzichte van 2013 licht verbeterd.

Voorafgaand aan, tijdens en na de projectfase is op verschillende momenten contact geweest met verschillende brancheorganisaties. Zij zijn geïnformeerd voor aanvang van de uitvoering van de controles en zijn na afloop op de hoogte gesteld van de eerste resultaten. Vanuit één van de brancheorganisaties, de VNPI, is het initiatief genomen om naar aanleiding van de resultaten een actieplan op te zetten met als doel het naleefgedrag structureel te verbeteren. Dit actieplan is in 2014 omgezet naar een Handboek Milieuzorg. De presentatie van het handboek aan de branche heeft plaatsgevonden bij de DCMR.

Naar aanleiding van het project is in samenwerking met het PMGG (Platform milieuhandhaving grote gemeenten (PMGG)/Vakberaad Omgevingsdiensten) een aanzet gegeven om de handhaving van milieuregels bij tankstations landelijk uniform te gaan uitvoeren. Tijdens gesprekken met diverse brancheorganisaties en oliemaatschappijen was naar voren gekomen dat niet iedere handhavende instantie de voorschriften op eenzelfde manier interpreteert of handhaaft. Tweemaal per jaar komt een landelijke groep van projectleiders tankstations bij elkaar om ervaringen en geconstateerde knelpunten met elkaar te bespreken.

Bij de controles van de glastuinbouw controleren de drie waterschappen, de Nederlandse Warenautoriteit en de DCMR voor elkaar. Zo wordt er gewerkt vanuit één integrale checklist, met één aanspreekpunt. De toezichtlast voor bedrijven is door het 'voor elkaar controleren' aanzienlijk afgenomen: in 2013 met 33%, in 2014 met 50%. De sector heeft tijdens de uitgevoerde doelgroepanalyse bevestigd dat de gehanteerde controlemethode voor de ondernemers efficiënt en effectief is.

In de zomer van 2014 is een vervolg eNose project uitgevoerd bij diverse horeca-inrichtingen. Tien restaurants zijn bezocht in Rijnmond, Eindhoven, Amsterdam en Goes, waarvan zeven in Rijnmond. In samenwerking met het ministerie van I&M is onderzocht hoe de eNoses verder kunnen worden doorontwikkeld om te gebruiken als handhavingsinstrument bij horecagelegenheden. Uit de metingen kan geconcludeerd worden dat de eNose gebruikt kan worden als indicatief geurinstrument waarmee een beter beeld van de geursituatie rondom een horecagelegenheid kan worden verkregen. De eNoses blijken de horecageuren te registreren vlakbij de bron, maar ook verderop bij bewoners. Met de eNose kan daarbij de geurbeleving van bewoners worden onderbouwd en geobjectieerd.

De metaalbewerkende bedrijven, inclusief de scheepswerven, worden in vier jaar tijd gecontroleerd op de milieuthema's veiligheid, lucht, bodem, energie en afvalwater. Bij aanvang van het project hadden alle bedrijven eenzelfde score op de milieuthema's. Aan het eind van het project zijn de bedrijven op de elf metaalbewerkingsactiviteiten gecontroleerd en is de omvang van deze activiteiten bekend. Resultaat is een differentiatie naar score op de milieuthema's op bedrijfsniveau en op naleefgedrag.

In bijlage 2 zijn de resultaten van de uitvoering van de bedrijfsgerichte taken in 2014 grafisch per branche opgenomen.

7 Bijlagen

7.1 Bijlage 1 Aantallen bedrijven

Burgemeester en wethouders van de gemeenten zijn het wettelijk bevoegd gezag voor de gemeentelijke VTH-taken, Gedeputeerde staten zijn dat voor de provinciale taken. De bevoegde gezagen hebben de uitvoering van de taken aan de DCMR overgedragen. In 2013 voerde de DCMR deze taken uit voor zestien gemeenten en de provincie Zuid-Holland.

In 2013 vielen ruim 27.000 bedrijven in het Rijnmondgebied onder de werkingssfeer van de Wet milieubeheer. In voorgaande jaren waren dat er iets meer dan 25.000. De toename is het gevolg van de toetreding van Goeree-Overflakkee tot de gemeenschappelijke regeling van de DCMR.

De provincie is bevoegd gezag voor vooral de bedrijven in de zwaardere milieucategorieën. Dit zijn doorgaans de vergunningplichtige bedrijven.

Tabel 1 Aantallen bedrijven in DCMR-gebied

Bevoegd gezag	Totaal 2014	Totaal 2013	Totaal 2012	Totaal 2011
Vergunningplichtig	800	816	830	1000
Meldingplichtig	17887	17924	16558	16410
Niet-meldingplichtig	9255	8741	8164	7929
Totaal	27942	27481	25552	25339

7.2 Bijlage 2 Projecten 2014

Bijlage 2 is los bijgevoegd.